

STAR SOPRANO

Lucie Chartin

*Purcell
Monteverdi
Rameau
Merula
Handel*

LUTHERS BACH ENSEMBLE

Lucie Chartin (sopraan) | Ivan Iliev (viool) | Robert de Bree (hobo) | Nika Zlaticar (cello)
Robert Koolstra (continuo)

VRIES	VR 25 sep 20:00	Sint-Bonifatiuskerk
GRONINGEN	ZA 26 sep 20:00	Lutherse Kerk
MIDDELSTUM	ZO 27 sep 16:00	Hippolytuskerk

entree: €25 alleen via www.luthersbachensemble.nl

(beperkt aantal kaarten ivm 1,5m afstand!)

Het Luthers Bach Ensemble heet u van harte welkom bij Star Soprano!

Dit concert is alweer het derde programma in de reeks van 1,5-meter concerten van het Luthers Bach Ensemble. Deze serie concerten is ontstaan vanuit de behoefte van musici en publiek om, ondanks de geldende maatregelen, toch concerten te kunnen blijven geven en beluisteren.

U zult gaan luisteren naar een afwisselend programma met sopraanaria's, gezongen door Lucie Chartin afgewisseld met triosonates door instrumentalisten Ivan Iliev (viool), Robert de Bree (hobo), Nika Zlataric (cello) en Robert Koolstra (klavecimbel en artistieke leiding).

Monteverdi en Canaletto.

Het door pest geplaagde Mantua werd in 1630 binnengevallen door Habsburgse legers. De artistieke gemeenschap van de leeggeroofde stad was verdeeld en een gezelschap onder leiding van Monteverdi's vriend Alessandro Striggio zocht haar heil in de zusterstad Venetië. Monteverdi zelf leefde en werkte tot 1613 in Mantua, maar woonde al een poos in Venetië toen hij er in 1924 het stuk "Que Dolce è'l Tormento" schreef. Toen in 1930 het gezelschap vanuit Mantua de pest meebracht, waaraan zijn assistent, zijn jongere broer en ruim andere 45.000 Venetianen stierven, beleefde Monteverdi 7 jaren waarin hij niet of nauwelijks nieuwe werken schreef.

Canaletto (1697-1768) daarentegen leefde in een Venetië waarin de pest alweer tot het verleden behoorde. Zijn voornaamste inkomsten kwamen voort uit het toerisme en het schilderen van ideaalbeelden van zijn stad. De Venetianen waren ervan overtuigd dat hun stad het tweede Rome was en daarmee minstens net zo veel erkenning en bewondering ten deel diende te vallen. Canaletto's verbeelding van de wereldberoemde San Marco schetst een plein dat we een jaar geleden 'leeg' zouden hebben genoemd... Het feit dat er in Venetië al jaren een etalage bestaat met daarin een teruglopende inwoner-teller en de constatering dat het water van de grachten van Venetië na een maandje zonder massatoerisme toch een stuk schoner was dan voorheen suggereren dat een *ander* normaal wellicht zo slecht niet is...

Nieuw klavecimbel Stichting MeerBach.

Het Luthers Bach Ensemble dankt de Stichting Meerbach voor het beschikbaar stellen van haar gloednieuwe klavecimbel. Het klavecimbel is gebouwd naar Vlaamse voorbeelden door firma Klinkhamer uit Amsterdam.

Programma.

T. Merula (1595-1665)

Su la cetra amorosa

G.F.Handel (1685-1759)

Mi Palpita il cor | HWV 132

M.Marais (1656-1726)

uit Suite no. 3 in D gr. T. (uit Pièces en trio)

- Prélude
- Sarabande
- Gavotte
- Menuet 1
- Menuet 2
- Simphonie

J.P.Rameau (1683-1764)

Aux langueurs d'Apollon

C.Monteverdi (1567-1643)

Si dolce è il tormento | SV 332

G.P.Telemann (1681-1767)

Trio in g kl. t. | TWV 42:g5

- Mesto
- Allegro
- Andante
- Vivace

H.Purcell (1659-1695)

The Plaint

G.F.Handel

Languia di bocca lusinghiera | HWV 123

T. Merula - Su la cetra amorosa

Su la cetra amorosa,
In dolce e lieto stile,
Io non pensavo mai di più cantar
Ch'anima tormentosa,
In suon funesto umile,
Dovea pianger' mai sempre e sospirar.
Pur da nova cagion
Chiamato son d'Amor al canto e al suon.

Io ch'amante infelice
Ceneri fredde a pena
Dal rogo riportai l'infaut' amor,
Sento che più non lice,
Con roca e stanca lena,
Narrar le fiamme antiche e'l vecchio ardor.
Hora che novo sol
M'accende, e vuol ch'io di lui canti sol.

Questa lacera spoglia
D'un cor trafitto ed arso,
Miserabile arcanzo de'i martir,
Invece che l'accoglia
Povero avello e scarso,
Amor tiranno anche pur vuol ferir.
Eccomi fatto egual
Scuopo al suo stral dispietato e mortal.

Io non intesi mai,
Che si tragga di tomba mai
Nemico estinto, a farli guerra più,
È pur amor omai
Sona guerriera tromba,
Pur contro chi d'amor già morto fù.
Ecco a battaglia me
Rappella, ahimè, d'amor, d'onor, di fé.

Ei potea pur lasciarmi
Sepolt' infrà i cipressi,
O nel sasso d'Elisa, algente e dur.
E con più gloria, l'armi
Volger contro quei stessi
Cori ch'al regno suo rubelli fur.
E in pace me lasciar,
Dopo il penar, mort almen riposar.

Op de liefdeslied
In een vrolijke en lieve manier,
had ik nooit gedacht dat ik eens zou zingen
Want de gekwelde ziel
Met een fataal geluid
Moest de hele tijd huilen, en verzuchten.
Toch nodigt een nieuwe vurigheid mij uit
Te zingen, de liefde vieren.

Ik die, als een ongelukkige minnaar,
Pijnlijk genoeg de koude as terugbracht
Van de inzet van een ongelukkige liefde
Ik voel ik dat het niet meer nodig is,
met een hese en vermoede stem, te zingen over de
oude vlam en het verleden,
Sinds een nieuwe zon mij in brand heeft gestoken,
En aangezien hij wil dat ik het zing.

Deze verscheurde overblijfselen
Van een gewond en verteerd hart
Van mijn zielige kwellingen blijft
In plaats van te worden toevertrouwd aan een arm en
nederig graf...
Tirannieke liefde wil haar weer pijn doen.
Hier ben ik nu. Het doelwit van zijn meedogenloze en
dodelijke eigenschappen.

Ik heb nooit gehoord
Dat uit het graf is opgestaan
een vijand om oorlog tegen hem te voeren,
En toch, Liefde, nu,
Blaas de waarschuwingshoorn,
Om een al dood hart te bestrijden met liefde.
En zie hier, oh Heme! hij die komt om me te herinneren
aan de gevechten van liefde, eer en standvastigheid.

Toch kon hij me verlaten
Begraven tussen de cipressen,
Of onder de harde, stille Elysische rots,
En om te dragen, met meer glorie,
Zijn armen tegen zoveel harten die aan zijn macht
opstandig waren;
En laat me in vrede,
na zo'n martelaarschap, in de dood op zijn minst rusten.

Pur se di nuovo vuoi,
Ch'io porti il cor piagato,
Di tue quadrella, ò dispietato arcier
S'ancor da lacci tuoi
Mi vuoi pres'e legato,
E vuoi ch'avampi del tuo fuoco, o fier.
Deh, meco almen fà sì,
Ch'arda, così colei che mi ferì.

E se tu vuoi ch'io canti
Nove fiamme, altri ardori
E divina beltà, scesa dal ciel,
Fà sì ch'anch'io mi vanti,
D'esser, tra casti allori,
Degno di non morir sempre di gel.
Ch'i più canori augei
Io emulerei, si dolce canterei.

G.F. Handel - Mi palpita il cor

Mi palpita il cor né intendo perché:
agitata è l'alma mia né so cos' è.
Tormento e gelosia,
sdegno, affanno e dolore
da me che pretendete?
Se mi volete amante,
amante son, ma oh Dio, non m'uccidete,
ch'il cor fra tante pene
più soffrire non può le sue catene.

Ho tanti affanni in petto,
che qual sia il più tiranno,
io dir, io dir nol so.
So ben che do ricetto
a un aspro e crudo affanno,
e che morendo vo.

Clori, di te mi lagno, e di te, o Nume
figlio di Citerea, ch'il cor feristi per una che
non sa che cosa è amore.

Ma se d'egual saetta, a lei feristi il core,
più lagnarmi non voglio; e riverete innanti
al simulacro tuo prostrato a terra.

Umil, devoto adorerò quel Dio
Che fé contento e pago il mio desio.

Ah! Als je nog steeds wilt
Moge mijn hart gewond zijn
Door je wrede pijlen, meedogenloze schutter;
Als u nog steeds in uw banden
me gevangen wilt nemen,
Als u dat wilt, o wrede, laat me dan branden bij uw vuur,
Ah! Zorg er tenminste voor dat zij ook brandt,
Degene die me zo pijn deed.

En als je wilt dat ik zing
Over nieuwe branden, nieuwe vurigheid,
Een goddelijke schoonheid uit de
Hemel neergedaald,
Maak dat ik trots kan zijn
Dat ik tussen de kuise lauweren zit,
Waardig om niet altijd in koude te sterven
En mijn zang zal zo teder zijn
Van de liefste vogels zal ik de rivaal zijn.

Mijn hart slaat op hol, ik weet niet waarom:
mijn ziel is opgefokt en ik weet niet wat er is.
Kwelling en jaloezie,
minachting, ademnood en pijn
wat willen jullie van me?
Als jullie willen dat ik een minnaar ben,
ben ik een minnaar, maar o God, dood me niet,
want het hart kan in zoveel pijn
de ketenen niet langer uithouden.

Ik heb zoveel pijnen in mijn hart,
dat ik niet zou kunnen zeggen,
welke de meest wrede is.
Ik weet wel dat ik een thuis ben
voor een stekende en harde pijn,
en dat ik wil sterven.

Clori, door jou lijd ik, en door jou, o God, zoon van
Kytherea, die mijn hart verwondde voor iemand die niet
weet wat liefde is.

Maar als je met dezelfde pijn haar hart raakte,
wil ik niet meer jammeren; en als een volgzaam dienaar
bij uw standbeeld knielen.

Nederig, devoot zal ik de God vereren
die mijn wensen vervulde.

Se un dì m'adora
la mia crudele contento
allor il cor sarà.
Che sia dolore, che sia tormento
Questo mio seno più non saprà.

Als op een dag
mijn brutaaltje mij bemint
zal mijn hart dus tevreden zijn.
Want wat pijn is, wat kwelling is
zal mijn hart niet meer weten.

J.P. Rameau - Aux langueurs d'Apollon

Aux langueurs d'Apollon, Daphné se refusa: ah!
L'Amour sur son tombeau, Eteignit son flambeau,
La métamorphosa.
C'est ainsi que l'Amour de tout temps s'est vengé:
Que l'Amour est cruel, quand il est outragé!

Ach, Daphne weerstond Apollo's liefdesdroom.
Want Amor in zijn godsbestuur, had gedooft
haar liefdesvuur, en zij veranderde in een boom.
Zo wreekt Amor zich in alle tijden:
want wie Amor beledigt, is niet te benijden!

C. Monteverdi - Si dolce è il tormento

Si dolce è il tormento
che in seno mi sta
ch'io vivo contento
per cruda beltà...
nel ciel di bellezza
s'accreschi fierezza
et manchi pietà
che sempre qual scoglio
all'onda d'orgoglio
mia fede sarà...

Zo zoet is de kwelling
die woelt in mijn hart
dat ik mijn geluk vind
in schoonheid zo hard...
haar hemelse schoonheid
vermeerdert de fierheid
waar meelij verhardt
dat steeds als een rots
in golven van trots
mijn trouw toch volhardt...

La speme fallace
rivolgami il piè
diletto né pace
non scendano a me
e l'empia ch'adoro
mi nieghi ristoro
di buona mercè
tra doglia infinita,
tra speme tradita
vivrà la mia fe'...

Laat me voorkomen
dat ooit valse dromen
en vreugde of vrede
over mij komen
Laat mijn verdorven lief
volledig mijn gerief
maar dwarsbomen
in oneindig leed,
in de bedrogen eed
zal mijn trouw bovenkomen...

Per foco e per gelo
riposo non ho
nel porto del Cielo
riposo haverò...
se colpo mortale
con rigido strale
il cor m'impiegò
cangiando mia sorte
col dardo di morte
il cor sanerò...

In vuur en ijs
vind ik geen rust
eerst in de Hemel
wordt mijn onrust gesust...
door een harde bijl
of een liefdespijl
werd mijn hart uitgeblust
de pijl van de dood
stilt dan mijn nood
en brengt mijn hart tot rust...

Se fiamma d'amore
già mai non senti
quel riggido core
ch'il cor mi rapi
se nega pietate
la cruda beltate
che l'alma invaghi
ben fia che dolente
pentita e languente
sospirimi un di...

H. Purcell - **The Plaint**

O, let me forever weep:
My eyes no more shall welcome sleep
I'll hide me from the sight of day
And sigh my soul away
He's gone, his loss deplore
And I shall never see him more

G.F. Handel - **Languia di bocca lusinghiera**

Languia di bocca lusinghiera e bella.
Ergasto innamorato esso di qualche placido
sorriso e d'accorte parole pascea l'afflitto
amante, e contento di favori innocenti dava
sfogo alle fiamme in tali accenti.

Dolce bocca, labbra amate!
Questo cor non catenato, più non brama
libertà.

Ardi pian si pende mori, io non amo questi
ardori, che non son di crudeltà.

Zoals haar koude hart
mij zo kon vangen
maar zij nooit het liefdesvuur
mocht ontvangen
zoals de harde schoonheid
die mijn ziel heeft verleid
mij houdt krijgsgevangen
laat haar zo vol strijd
en met smachtende spijt
ooit naar mij verlangen...

Verliefd smachtte Ergasto naar verleidelijke en
mooie lippen.
Zij troostten de kwijnende minnaar met
geraffineerde woorden en een lieve glimlach.
En gezegend met deze onschuldige tekens van liefde
toonde hij zijn brandende verlangen met deze
woorden:

Oh zoete mond, beminde lippen!
Dit ongebonden hart verlangt niet langer naar
vrijheid.

Je brandt met haast fatale passie,
ik houd niet van deze vlammen,
die niet wreed zijn.

Lucie Chartin

In The Times werd Lucie geprezen om haar "vlekkeloze coloraturen" en "charme op het podium" en ze is daarom een graag geziene soliste bij het LBE. Lucie werkte eerder met talloze koren en orkesten, waaronder Opera Noord, het Nationaal Theater, Antwerp Symphony Orchestra, Nederlands Kamerorkest, het NedPhO, het Rotterdams Philharmonisch Orkest en natuurlijk de Nationale Opera. Ze werkte met grote namen zoals Benjamin Pionnier, Peter Dijkstra, Bart van Reyn, Shunske Sato, Paul-Émile Fourny, Gijs Leenaars en Yannick Nézet-Seguin.

Ook werkte ze met Richard Egarr en Sigiswald Kuyken en ensembles zoals Holland Baroque, Asko|Schönberg, Het Nieuw Europees Ensemble en het orkest van de 18e eeuw. Lucie zingt regelmatig in het buitenland, zo stond ze onder andere op het podium in Nantes en Sao Paolo.

Lucie studeerde cum laude af aan de afdeling oude muziek aan het Conservatorium van Amsterdam en ze wordt momenteel gecoacht door Don Marrazzo.

Steun het LBE!

Het LBE is ontzettend blij met haar grote groep Vrienden en Gulle Gevers. Deze donateurs dragen de barokmuziek een warm hart toe en zorgen er mede voor dat het LBE prachtige programma's ten gehore kan blijven brengen. Wordt u ook Vriend of Gulle Gever?

U bent al **vriend van het LBE** voor €50 per jaar. U ontvangt daarvoor korting op maximaal 2 kaarten per concert. Daarnaast ontvangt u 2 keer per jaar de nieuwsbrief per mail, krijgt u waar mogelijk een gereserveerde plaats en ontvangt u het programmaboekje gratis.

U wordt **Gulle Gever** voor een periode van minstens 5 jaar. Uw bijdrage is dankzij de ANBI-regeling volledig aftrekbaar. Een formulier voor de belastingdienst is gemakkelijk in te vullen, een notaris is niet nodig. U kunt kiezen uit de volgende bedragen:

€250 per jaar - 2 vrijkaarten per jaar

€500 per jaar - 6 vrijkaarten per jaar

€1000 per jaar - 2 vrijkaarten voor iedere concertreeks

Alle gulle gevers krijgen bovendien korting op maximaal 2 extra kaarten per concert, ontvangen 2 keer per jaar de nieuwsbrief per mail, krijgen waar mogelijk een gereserveerde plaats en ontvangen het programmaboekje gratis.

Anmelden als Vriend of Gulle Gever kan via: secretaris.lbe@gmail.com of via de site www.luthersbachensemble.nl